Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta financí a účetnictví

Katedra finančního účetnictví a auditingu

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Deskriptivní analýza vybrané vlastnické transakce se společností (obchodním závodem)

Autor bakalářské práce: Kristýna Hájková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Pospíšil

Rok obhajoby: 2015

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Deskriptivní analýza vybrané vlastnické transakce se společností (obchodním závodem)“ vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v přiloženém seznamu.

V ……...….. dne ……...…..

podpis

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala panu Ing. Pospíšilovi za odborné vedení, věcné připomínky a rady při zpracování této práce. Velké poděkování také patří rodině a přátelům za podporu v průběhu psaní této práce.

Abstrakt

Bakalářská práce na téma: „Deskriptivní analýza vybrané vlastnické transakce se společností (obchodním závodem)“, se zaměřuje na seznámení s problematikou vlastnických transakcí a jejich druhy. Následně se práce důkladněji zabývá vybranou vlastnickou transakcí a to fúzí sloučením. V této kapitole poskytuje práce detailnější informace o fúzi sloučením a následně o jejím průběhu. V praktické části práce byla provedena analýza třech vybraných fúzí sloučení, kde se analýza soustředí především na změny ve vlastnické struktuře a rozdílu z přecenění, pokud tato skutečnost nastala.

Závěrečná kapitola následně porovnává jednotlivé fúze sloučením opět především z hlediska vlastnické struktury a rozdílu z přecenění.

Klíčová slova

Vlastnické transakce, fúze, přeměna

Abstract

Thesis on:“ Descriptive analysis of selected property transactions with companies (commercial plant)“ is dedicated to understanding the challenges of ownership transakcions and their types . Subsequently, the work deals with thoroughly selected ownership transaction - merger acquisition . In this chapter, the thesis provides detailed information on the merger acquisition and its progress. In the practical part of the thesis analysis of three selected merger acquisition was made, where the analysis focuses mainly on changes in ownership structures and differences from revaluation , if this event occurred.

The final chapter then compares the transactions again, especially in terms of ownership structure and difference from revaluation.

Keywords

Ownership transactions , merger , conversion

Obsah

Úvod ... 7
1. Vlastnické transakce s obchodní společností ... 10
1.1. Definice obchodní společnosti ... 11
1.2. Členění vlastnických transakcí ... 12
1.3. Oceňování majetku při vlastnických transakcích ... 14
1.4. Výhody a nevýhody vlastnických transakcí ... 16
2. Fúze ... 18
2.1. Druhy fúzí ... 18
2.2. Křížové fúze ... 18
2.3. Průběh fúze ... 20
2.3.1. Přípravná fáze ... 20
2.3.2. Realizační fáze ... 22
2.3.3. Dokončovací fáze ... 26
3. Projekt fúze sloučením mezi Pilou Vráto a.s. a Jihočeskými dřevařskými závody, a.s. ... 27
3.1. Zanikající společnost Pila Vráto a.s. ... 27
3.2. Nástupnická společnost ... 28
3.3. Průběh fúze ... 28
4. Projekt fúze sloučením mezi společnostmi První energetická a.s. a EP Energy trading a.s. ... 31
4.1. Zanikající společnost První energetická a.s. ... 31
4.3. Nástupnická společnost EP Energy trading a.s. ... 32
4.3. Průběh fúze ... 32
5. Projekt fúze sloučením mezi společností CE Colo, a.s. a CE Colo Czech, s.r.o. ... 35
5.1. Zanikající společnost ... 35
5.2. Nástupnická společnost ... 36
5.3. Průběh fúze ... 36
6. Vzájemné porovnání jednotlivých vlastnických transakcí ... 40
Závěr ... 42
Seznam literatury ... 45

Úvod

Tématem této bakalářské práce je analýza vybrané vlastnické transakce za společností. Pro analýzu byla zvolena fúze sloučením. Práce se v teoretické části věnuje vlastnickým transakcím a poté detailněji již samotné fúzi. Cílem praktické části je analýza fúzí, které proběhly a jejich následné srovnání. Vlastnické transakce jsou transakce, které ovlivňuji vznik, existenci, popřípadě zánik podniku. Mají vliv na změnu právní formy podniku či na změnu jeho vlastnických poměrů. Zcela zásadně ovlivňují existenci podniku. Podnikem se rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. Trh s podniky nabývá v dnešní době stále většího významu vedle klasického trhu se zbožím a službami. Může přinést celkový hospodářský užitek společnosti, na druhé straně, jak je dnes bohužel často známo, může představovat individuální mocenské zájmy určité skupiny lidí či jednotlivců, kteří myslí pouze na svůj vlastní prospěch.

Je nezbytně nutné, aby trh s podniky a samotné vlastnické transakce byly regulovány zákonem o přeměnách obchodních společností a družstev 125/2008 Sb. Přeměny společností jsou podmnožinou vlastnických transakcí. Dále právní úpravu zajišťuje také zákon o účetnictví, vyhláška 500/2012 Sb. a občanský zákoník. V důsledku s platností nového občanského zákoníku k 1. 1. 2014 nabyly tyto zákony novou platnost. S ohledem na praktický příklad vlastnických transakcí, které zpracovává praktická část této práce a na použitou literaturu se práce řídí právní úpravou dříve platnou.

Vlastnické transakce zahrnují spoustu různých operací s podniky. Velmi významnou podmnožinou je spojování podniků, které může občas samotné vlastnické transakce překračovat. Mezi spojování podniků patří kapitálové a majetkové akvizice a fúze. Při kapitálových akvizicích získává mateřská společnost rozhodující vliv v dceřiné společnosti, naopak v rámci majetkové akvizice nabývá společnost soubor aktiv a závazků jiné fungující společnosti. Dále se mezi spojování podniků řadí fúze. Fúze, konkrétně sloučením byla zvolena jako vybraná transakce pro tuto práci, kterou se práce bude detailněji zabývat. Důvodem pro výběr byl rozhodně fakt, že patří mezi velmi časté transakce s podniky ve společnosti.

Vlastnické transakce umožnují transakce s podniky, kterých by bez jejich existence nebylo možné vždy zcela dosáhnout. V některých případech by majetek musel být složitě převáděn či by musela být založena zcela nová společnost. Na druhé straně jsou velice časově a finančně náročné. Vyžadují zapojení řídících pracovníků a zaměstnanců do celého procesu, který vyžaduje většinou i externí služby. Je třeba využít služeb auditorů, daňových poradců či znalců.

Druhá kapitola práce je věnovaná již pouze fúzím. Při fúzi dochází vždy k zániku minimálně jednoho subjektu, jehož jmění přechází na nástupnickou společnost. Rozlišujeme dva hlavní druhy fúze a to fúzi sloučením a splynutím. V rámci fúze splynutím zanikají dvě společnosti a jejich jmění se převádí na zcela

novou společnost, která v rámci fúze vznikne. Během fúze splynutím naopak jmění zanikající společnosti přebírá již existující společnost. Nástupnická společnost se v rámci fúze dostává do postavení zanikající společnosti. Zákon o přeměnách sice vyžaduje, aby při fúzi měly společnosti stejnou právní formu, ale připouští i křížové fúze, při kterých dochází k fúzi mezi společnostmi s různou právní formou.

Samotný průběh fúze lze rozdělit na 3 fáze: přípravnou, realizační a dokončovací. Při přípravné fázi je důležité, aby byl stanoven cíl, kterého se chce fúzí dosáhnout. Významnou roli zde hrají statutární orgány, které musí postupovat s péčí řádného hospodáře a vyhnout se tedy zbytečným nákladům, zároveň celý proces musí proběhnout v rámci platné legislativy. Konzultace s odborníky z daných oblastí je zcela nezbytná. Pokud bude zvyšován základní kapitál nástupnické společnosti ze jmění zanikající společnosti nebo je – li alespoň jednou ze zanikajících společností kapitálová obchodní společnost, musí být jmění oceněno. Dále musí být vybráni spolupracovníci a poradci a nakonec sestaven harmonogram fúze. Harmonogram je závazný a nejdůležitější dokument procesu, který je nezbytně nutné dodržovat, tak aby fúze mohla být vůbec provedena.

Podstatnou část fúze tvoří realizační fáze. Důležitou roli zde hraje rozhodný den, od tohoto dne se jednání zanikající společnosti považují za jednání nástupnické společnosti. Existují 3 možnosti určení rozhodného dne. Ke dni, který mu předchází, je nutné sestavit konečnou účetní závěrku. Zkoumá se zde také vedení účetnictví společností a převzetí jmění zanikající společnosti. Účetní jednotka může použít při ocenění majetku a závazků reálnou hodnotu nebo převzít majetek a závazky zanikající společnosti v historických cenách tak, jak byly vykázány zanikající společností. Ocenění jmění zanikající společnosti provádí znalec pro ocenění. Při své práci musí použít vhodnou metodu. Musí se rozhodnout, zda jmění ocenění na základě majetkové, výnosové nebo metody tržního porovnání. Pokud společnost dle zákona o účetnictví splňuje minimálně dvě kritéria nebo u akciové společnosti jedno kritérium, je povinna provést audit. V rámci fúze platí pravidlo, že pokud jedna ze zúčastněných společností má povinnost auditu, potom budou auditovány všechny účastnící se společnosti. V této fázi se také vytváří projekt fúze, což je závazný dokument. Nástupnická společnost po průběhu fúze povinně sestavuje zahajující rozvahu. Do sbírky listin obchodního rejstříku musí být zveřejněn projekt fúze a o fúzi musí být zveřejněna informace v obchodním věstníku a na webových stránkách společnosti. O fúzi musí být informováni společníci účastnících se společností. Dále je nutné svolat valnou hromadu. Fúze nabývá své konečné platnosti až zápisem do obchodního rejstříku.

V rámci dokončovací fáze následují povinnosti informačního charakteru. Po zápisu fúze do obchodního rejstříku má nástupnická společnost povinnosti vůči orgánům státní správy. Nesmí zapomenout informovat obchodní partnery, banky a pojišťovny.

Od třetí kapitoly se již práce zabývá přímou analýzou vybraných vlastnických transakcí, v tomto případě fúzí sloučením. Byly zpracovány celkem tři transakce a každá z nich jednotlivě. Každá z kapitol

představuje jednu analýzu vybrané fúze sloučením. Poslední, šestá kapitola jednotlivé transakce porovnává. Transakce byly vybrány z obchodního věstníku s ohledem na časovou náročnost procesu a veřejně zveřejněné informace v obchodním rejstříku. Jedná se tedy o transakce, které pochází z období zhruba kolem roku 2012. Všechny účetní závěrky byly zpracovány odlišným způsobem a i informace, které jsou zveřejněny v obchodním rejstříku, nejsou vždy stejné. Některé společnosti poskytly informací více, jiné méně, proto i jednotlivé zpracované analýzy se někdy liší.

Formálně však postup zůstává stejný. Každá ze společností, které se fúze účastní, je obecně představena. Popisuje se její předmět činnosti, vlastnická struktura či statutární orgány. Zkoumán je i výsledek hospodaření a zaměstnanci, aby bylo možné si lépe představit, proč vlastně fúze byla plánovaná a v jakém stavu se společnosti nacházely. Následně jsou samozřejmě zkoumány přímé důvody pro fúzi a co má fúze společnostem přinést. Dále se již zkoumá samotný průběh fúze. Hlavním předmětem zájmu je především způsob, jakým nástupnická společnost převzala jmění nástupnické společnosti a zda vznikla povinnost pro přecenění. Předmětem zkoumání byly také změny ve vlastnické struktuře společností. S ohledem na zveřejněné informace byla ke každé transakci sestavena osa průběhu fúze.

1. Vlastnické transakce s obchodní společností

V dnešním rozvinutém systému tržního hospodářství narůstá vedle klasického trhu se zbožím a službami stále více význam trhu s podniky. Za podniky lze považovat relativně samostatné ekonomické jednotky. Trh s podniky si za cíl stanovuje dosažení efektivnějšího hospodaření a racionalizace nejen podniku, který se na trhu obchoduje, ale i zájmu obyvatel jako celku.

Vlastnické transakce (dále jen „VT") představují velkou naději zlepšení hospodářství na národní i světové úrovni. Mohou ekonomiku posílit a přinést užitek, na druhé straně někdy zastupují individuální mocenské a politické úmysly. Ekonomická a politická stránka VT by měla vždy být v rovnováze, bohužel k tomu nedochází vždy.[1]

Vlastnické transakce

„Vlastnicko – kapitálové transakce jsou transakce, které mají přímo nebo alespoň nepřímo vliv na vznik, existenci, popřípadě zánik podniku nebo alespoň na změnu právní formy či na změnu jeho vlastnických poměrů. „[2]

VT bývají v České republice často vnímány jako mimořádné a překračující běžný rámec účetnictví pro svůj význam, kterým zasahují do hospodaření obchodních společností.

V každém podniku se společníci při podpisu společenské smlouvy zavazují ke vložení majetku a zároveň nabývají práva podílet se na rozhodování a zisku. Pokud dojde k ukončení působení společníka ve společnosti, tak má společník nárok na dosavadní podíl na majetkové podstatě podniku, ale zároveň pozbývá veškerá práva, která vzhledem ke společnosti měl. Vznikají zde velice důležité a specifické vztahy, které jsou vždy právně regulovány a nazývají se vztahy směnnými. V průběhu VT zřídka nedochází k ovlivnění daného vztahu, a tudíž společníci představují velice významnou součást VT.[3]

Postup při VT je velice formální a časově i finančně náročný. Procesu se kromě statutárních orgánů a zaměstnanců právních a ekonomických úseků účastní také auditoři, daňoví poradci, znalci či advokáti. Často musí být vyhotovovány další účetní uzávěrky, znalecké posudky či zprávy auditorů. Při transakcích je také nutné počítat s větší časovou náročností celého procesu, který může trvat až několik měsíců. Do účetnictví je nutné VT promítnout jako celek a to k jednomu okamžiku, který se nazývá rozhodným

[1] VOMÁČKOVÁ, H., Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí, str. 9.
[2] Tamtéž, str. 13.
[3] Tamtéž, str. 14.

dnem.[4] Je nezbytně nutné plánovat vše s předstihem a správně nastavit harmonogram, který může ušetřit spoustu zbytečných nákladů. Těmito náklady mohou například být mezitímní účetní závěrky a následné zprávy auditora.[5]

Právní úprava VT společností zajišťuje zákon č. 125/2008 Sb. Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev. V současné době platí jeho nová verze, která vešla v platnost k 1. 1. 2014 v souvislosti s novým občanským zákoníkem. Dále právní úpravu zajištuje také zákon o účetnictví, původní vyhláška 500/2012 Sb. a znění občanského zákoníku, které bylo platné do roku 2013. Vzhledem k faktu, že v praktické části práce dochází k analýze transakcí z dřívějších let, se novou právní úpravou práce nezabývá a řídí se úpravou dříve platnou.

1.1. Definice obchodní společnosti

Mezi právnické osoby, které jsou vytvořeny za účelem podnikání se podle obchodního zákoníku (dále jen „OZ“) řadí obchodní společnosti (dále jen „OS“) a družstva. Družstva mohou být na rozdíl od obchodní společnosti navíc založena i za účelem zajištění sociálních a hospodářských potřeb svých členů. Zákon definuje čtyři typy obchodních společností (veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciovou společnost) a družstvo. Dále se v praxi můžeme setkat s evropskou akciovou společností a evropskou družstevní společností.

Veřejná obchodní společnost umožňuje podnikání pod stejnou firmou minimálně dvěma osobám, které ručí za závazky společnosti celým svým majetkem a to bez rozdílu. Vklad základního kapitálu (dále jen „ZK“) zde není povinný a určuje ho společenská smlouva.

Komanditní společnost je složena z komandistů a komplementářů. Komandisté ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu, který byl zapsán do obchodního rejstříku (dále jen „OR“), minimálně se však musí jednat o 5 000 Kč. Na druhé straně komplementáři ručí celým svým majetkem.

Společnost s ručením omezením je společnost, kde ZK musí činit minimálně 200 000 Kč a může být založena pouze jedním společníkem, na druhé straně společníků může být maximálně padesát. Všichni společníci ručí za závazky společnosti společně a bez rozdílu, do výše souhrnu nesplacených vkladů všech společníků.

Akciová společnost je společnost, kde ZK je rozdělen na jednotlivé akcie o dané jmenovité hodnotě. ZK společnosti s veřejnou nabídkou akcií musí dosahovat minimálně 20 000 000 Kč. Pokud je společnost

[4] Rozhodným dnem fúze, rozdělení a převodu jmění na společníka se rozumí den, od něhož se jednání zanikající společnosti nebo družstva považují z účetního hlediska za jednání uskutečněná na účet nástupnické společnosti nebo družstva. (Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, § 10)
[5] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 14

založena bez veřejné nabídky akcií, tak pouze 2 000 000 Kč. Akcie společnosti jsou nakupovány akcionáři, kteří neručí za závazky společnosti. Akciová společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem.[6]

1.2. Členění vlastnických transakcí

Při VT dochází nejen k ovládání podniku, ale i k jeho spojování či rozdělování. Podnikové kombinace neboli spojování podniků představují velice významnou část VT a někdy je i dokonce mohou překračovat. Spojování podniků je sice významnou součástí VT, ale nepokrývá je zcela všechny. Mezi podnikové kombinace patří kapitálové a majetkové akvizice, fúze a rozdělení. Toto jsou základní formy spojování podniků, ale v praxi může docházet i k jiným kombinacím. VT, které ve své množině zahrnují podnikové kombinace, mezi sebe počítají následující transakce: založení a vznik společnosti, změny společníků za doby existence společnosti převodem podílů či vypořádáním, kapitálové a některé majetkové akvizice, prodeje podniků uhrazované akciemi či podíly, přeměny a zánik OS likvidací.[7]

Kapitálová akvizice

Při kapitálové akvizici získává mateřská společnost rozhodující vliv v dceřiné společnosti. Dochází k tomu při spojování koupí a akvizicí podílu na vlastním kapitálu (dále jen „VK") získaného podniku.[8]

Majetkové akvizice

Podstatou majetkové akvizice je získání určitého souboru aktiv a závazků fungujícího podniku. Jedná se vlastně o koupi majetkové podstaty podniku.[9]

Fúze

V rámci fúze dochází vždy k zániku minimálně jednoho subjektu bez likvidace. Jmění zanikajícího subjektu přechází na právního nástupce. Často se společníci zanikající společnosti stávají společníky nástupnické společnosti. Rozlišujeme dva druhy fúze a to fúzi sloučením nebo splynutím. Fúze je možná mezi společnostmi, které se řídí českým právem nebo se jí může zúčastnit i zahraniční subjekt a poté se jedná o přeshraniční fúzi. Podrobnostmi a celým procesem fúze, konkrétně fúzi sloučením, se bude zabývat tato bakalářská práce.[10]

[6] SKÁLOVÁ J., Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti, str. 26 a 27.
[7] VOMÁČKOVÁ, H., Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí, str. 15.
[8] Tamtéž, str. 15.
[9] Tamtéž, str. 112.
[10] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 14.

Rozdělení

Při rozdělení společnosti přechází část nebo veškeré jmění rozdělované společnosti na jinou společnost. Nástupnická společnost může být založena až v důsledku rozdělení nebo již může existovat. V průběhu rozštěpení dochází k přechodu veškerého jmění a při odštěpení přechází pouze jeho část.[11]

Založení a vznik společnosti

K založení společnosti u s.r.o. dochází pomocí společenské smlouvy a u akciové společnosti pomocí zakladatelské smlouvy. Pokud je kapitálová společnost založena pouze jedním vlastníkem, použije se zakladatelská listina. Společnost vzniká dnem, ke kterému byla zapsána do OR. Před podáním návrhu na zápis společnosti do OR musí být splněny dané podmínky. Návrh musí být podán do 90 dnů od založení společnosti. Dnem vzniku OS začíná povinnost vést účetnictví.[12]

Převod obchodního podílu společníka

Vztah, který vznikl při založení OS mezi společníkem a společností přináší společníkům určitá práva. Jedná se například o právo rozhodovat ve společnosti, podílet se na zisku, podílet se na likvidačním zůstatku a ukončit svou účast ve společnosti převodem svého podílu nebo být vypořádán za dobu trvání společnosti.[13]

Při převodu obchodního podílu nebo akcií je podstatou směnná transakce. Tyto transakce se uskutečňují většinou v peněžní podobě. Nepeněžité úhrady jsou spíše výjimkou. Pokud by k nim došlo, jednalo by se o směnnou transakci dvou různých druhů majetku a tato směna by byla chápána jako prodej a koupě současně. Může také docházet k bezúplatným převodům obchodních podílů dědictvím či darováním. Tyto transakce se většinou uskutečňují mezi nepodnikatelskými jednotkami.[14]

Pokud společník nemůže ukončit svou účast ve společnosti prodejem svého podílu, musí být při zániku účasti vypořádán. Jedná se například o situaci, kdy je společník ze společnosti vyloučen, dohodne se na ukončení své účasti nebo zemře a dědic nepřevezme obchodní podíl a neúčastní se na podnikání společnosti. Společníkovi vzniká vždy při ukončení účasti nárok na vypořádací podíl.[15]

Zánik společnosti likvidací

Likvidace představuje závěrečnou fázi života podniku. Podnikatelský subjekt zde končí, nemá věcné, ekonomické a ani právní pokračování. Je nutné, aby společnost před zánikem ukončila svou

[11] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 15.
[12] ŠEBESTÍKOVÁ, V., Účetní operace kapitálových společností, str. 17 a 18.
[13] VOMÁČKOVÁ, H., Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí, str. 256.
[14] Tamtéž, str. 280 a 284.
[15] Tamtéž, str. 288 a 289.

hospodářskou činnost, vypořádala své závazky vůči třetím osobám a také vypořádala společníky. Společníci mají právo na vypořádání na likvidačním zůstatku, pokud nějaký je. Tímto vypořádáním končí účast společníka ve zlikvidované společnosti. Ukončení existence společnosti je spojeno s výmazem z OR.[16]

Změna právní formy obchodní společnosti

Při změně právní formy dochází k výrazné změně ve vztazích mezi společností a společníky. Společníci většinou ve společnosti zůstávají, ale také se může stát, že se rozhodnou ze společnosti odejít, protože nebudou souhlasit se změnou právní formy. Může se změnit výše vkladů, dále se mohou změnit daňové podmínky, kterým společnost bude podléhat a nová právní forma může mít dopad na získávání externích zdrojů financování. Také může znesnadňovat procesy spojování podniků. Je nutné si však uvědomit, že při změně právní formy společnosti nedochází k zániku a vzniku společnosti. Společnost prostě nadále plynule pokračuje ve své činnosti podnikání.[17]

Prodej podniku

Při prodeji podniku je podnik prodán se všemi aktivy a závazky. Nedochází zde k vytvoření vztahu mezi společností a společníkem. Po transakci zůstanou oba partneři nezávislí. Pokud kupující provozuje před koupí svůj podnik, dochází tak k transakci spojení podniků a řadí se mezi majetkové akvizice.[18]

1.3. Oceňování majetku při vlastnických transakcích

V rámci VT je velice důležité ocenění majetku, který je předmětem transakce. V této práci se vzhledem k transakcím, které jsou předmětem praktické části, nacházíme v právním prostředí roku 2012. Nejprve je nutné se seznámit s důležitými pojmy.

Definice podniku

Podnik zcela jasně vymezuje OZ v paragrafu č. 5. Podnikem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit. Důležité je zdůraznit, že podnik je věcí hromadnou. Paragraf č. 6 nám dále definuje majetek právnických osob a říká, že: „obchodním majetkem podnikatele, který je právnickou osobou, je veškerý jeho majetek.“[19]

[16] VOMÁČKOVÁ, H., Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí, str. 471.
[17] Tamtéž, str. 458.
[18] Tamtéž, str. 171.
[19] Tamtéž, str. 25.

V rámci VT hraje významnou roli VK podniku. VK je v účetnictví definován jako reziduální hodnota neboli rozdíl mezi sumou aktiv a sumou závazků. Představuje hodnotu, kterou má podnik k dispozici při své činnosti a během své existence ji do podniku přímo nebo nepřímo investovali vlastníci či společníci. Zájmem vlastníků je, aby jejich investované hodnoty byly při podnikání uchovány a přinášely svým vlastníkům kapitálový výnos. Do podniku mohou investovat přímo vkladem majetku na dobu existence podniku nebo nepřímou cestou, pokud se vzdají podílu na rozdělení zisku. VK lze tedy chápat jako vlastní zdroj majetku podniku a nikoliv jako závazek vůči společníkům. Majetek může podnik používat ke své činnosti a není omezen faktem, že by ho k určitému termínu musel vracet.[20]

Jmění je legislativní zkratkou pro termín „obchodní jmění“, který definuje paragraf č. 6 odst. 2. OZ. Jměním se rozumí soubor veškerého majetku a závazků OS. Majetkem se podle OZ rozumí věci, pohledávky, penězi ocenitelné hodnoty a jiná práva. Je to obvykle pouze informace o tom, co bude znalec oceňovat.

Významný je rozdíl majetků a závazků, který se nazývá čistý obchodní majetek (dále jen „ČOM”). *„Čistý obchodní majetek je obchodní majetek po odečtení závazků vzniklých podnikateli v souvislosti s podnikáním, je-li fyzickou osobou, nebo veškerých závazků, je-li právnickou osobou.“* [21]Jedná se o ekvivalent vlastnického kapitálu v tržních hodnotách, který odhadne znalec. ČOM může obsahovat majetek, který by v účetnictví nebyl zachycen v aktivech. Může se jednat o drobný majetek zúčtovaný přímo do spotřeby či o finančně pronajatý majetek. Pokud dojde k přechodu jmění, právní nástupce se stává vlastníkem věci, věřitelem pohledávek a jiných práv či majetků a hodnot po svém předchůdci a dále i dlužníkem po svém předchůdci. V rámci VT přejdou na nástupce pouze ty kategorie majetku a závazků, které se vážou ke jmění. Na právního nástupce nemůže například přejít veřejnoprávní oprávnění a povinnosti hradit sankce. Výjimku zde tvoří fúze, kde zákon o přeměnách jasně stanovuje, že nástupnická společnost nastupuje do právního postavení zanikající společnosti.[22]

ČOM a VK se mohou značně lišit a stejně i jejich způsob ocenění. Zatímco VK se zjistí jako rozdíl mezi sumou aktiv a závazku, ČOM je možno vypočítat následujícími dvěma způsoby:

1. Obdobně jako VK pomocí rozdílu sumy aktiv a závazků. Tento způsob je možný pouze pokud se jedná o podnik, který nemá slibnou perspektivu do budoucna nebo pokud by bylo možné ocenit veškeré složky podniku včetně nehmotného majetku.
2. Podnik je možno ocenit jako celek pomocí výnosových metod nebo metod tržního porovnání.[23]

[20] VOMÁČKOVÁ, H., Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí, str. 18 a 19.
[21] Obchodní zákoník § 6 odst. 3.
[22] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 12.
[23] MAŘÍK, M., Metody oceňování podniku, str. 17 a 18.

V rámci oceňování nových aktiv a závazků po průběhu VT vzniká problém v rámci souhrnného ocenění ČOM, který je zde chápán jako určitá protihodnota a sumou majetku a závazků, kterou převezme nástupnická společnost. Rozdíl, který zde vzniká je možno vykázat jako oceňovací rozdíl k nabytému majetku nebo goodwill.

„Oceňovací rozdíl k nabytému majetku obsahuje kladný (aktivní) nebo záporný (pasivní) rozdíl mezi oceněním podniku nebo jeho části nabytého zejména koupí (…). Aktivní oceňovací rozdíl k nabytému majetku se odpisuje rovnoměrně patnáct let od nabytí podniku nebo jeho části nebo od rozhodného dne přeměny do nákladů. Pasivní oceňovací rozdíl k nabytému majetku se odpisuje rovnoměrně patnáct let od nabytí podniku nebo jeho části nebo od rozhodného dne přeměny do výnosů.„[24]

„Goodwillem (…) se rozumí kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním podniku, nebo jeho části ve smyslu obchodního zákoníku, nabytého zejména koupí, vkladem nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměn společností, s výjimkou změny právní formy a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté závazky. Goodwill se odepisuje rovnoměrně pět let od nabytí podniku nebo jeho části nebo od rozhodného dne přeměny do nákladů. Záporný goodwill se odepisuje rovnoměrně pět let od nabytí podniku nebo jeho části nebo od rozhodného dne přeměny do výnosů. O případnou následnou změnu kupní ceny podniku nebo jeho části se upraví hodnota goodwillu nebo záporného goodwillu, a to beze změny doby odepisování.“[25]

1.4. Výhody a nevýhody vlastnických transakcí

Výhody

Zákon o přeměnách stanovuje postup, s jehož pomocí je možné uskutečnit operace jednodušeji a proveditelně. Kromě změny právní formy a přesídlení sídla, přechází jmění na jiný právní subjekt bez nutnosti řešení převodu jednotlivých částí majetku či souhlasu věřitelů se změnou dlužníka. Stejného výsledku by bylo možné dosáhnout pouze převodem majetku dle příslušných právních předpisů a převzetí dluhu nástupnickým subjektem se souhlasem věřitelů. Celkového výsledku změny právní formy by při absenci úprav přeměn nebylo vůbec možné dosáhnout. Bylo nezbytně nutné založit novou společnost či družstvo dané právní formy s totožnými společníky či členy a na nový subjekt by bylo nutné převést majetek.

Nevýhody

Mezi hlavní nevýhody přeměn patří především vysoká časová náročnost realizace. Dále nelze opomenout zvýšené náklady a velmi náročnou organizaci. Celý proces je velice náročný pro zúčastněné

[24] VOMÁČKOVÁ, H., Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí, str. 192.
[25] Tamtéž, str. 191.

společnosti a jejich zaměstnance. Je nezbytně nutné vypracovat náležité právní a účetní dokumenty, jako je například projekt přeměny, zahajovací rozvaha a další účetní závěrky. Náklady jsou samozřejmě způsobeny také zapojením řady odborníků do procesu. Mezi tyto odborníky můžeme řadit například auditory či znalce.[26]

[26] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 12.

2. Fúze

Mezi nejčastější VT patří fúze společností. Principem fúze je, že vždy dojde k zániku alespoň jednoho subjektu bez likvidace a dojde k přechodu jmění tohoto subjektu na právního nástupce. Kromě přechodu jmění společnosti, dochází navíc i ke vstupu nástupnické společnosti do postavení zanikající společnosti. Na nástupnickou společnost tak přechází veřejnoprávní práva a povinnosti. Společníci zanikající společnosti se zásadně stávají členy nástupnické společnosti.

2.1. Druhy fúzí

Rozlišujeme dva druhy fúzí a to sloučením a splynutím. Při fúzi sloučením přechází jmění zanikající společnosti na společnost, která již existuje. Naopak během fúze splynutím zanikají dvě společnosti a z nich vzniká zcela nová nástupnická společnost. Nástupnická společnost zcela vzniká až zápisem do OR.[27]

Zákon o přeměnách společností upravuje dále dva druhy fúze a to fúzi vnitrostátní a přeshraniční. Vnitrostátní fúzí rozumíme fúzi mezi obchodními společnostmi se sídlem na území České republiky.[28]

2.2. Křížové fúze

Zákon o přeměnách stanovuje, že zanikající i nástupnická společnost musí mít při fúzi stejnou právní formu, tedy se musí jednat o veřejně obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezením a akciové společnosti. Nicméně zákon připouští i křížové fúze, čili jsou možné fúze různých právních forem společností, ale pouze mezi osobními společnostmi vzájemně nebo mezi kapitálovými společnostmi vzájemně.[29]

[27] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 28.
[28] SKÁLOVÁ J., Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti, str. 202.
[29] JOSKOVÁ, tamtéž (str. 15).

Tabulka 1: Křížové fúze sloučením

Typ	Zúčastněná společnost A - nástupnická	Zúčastněná společnost B	Nástupnická společnost A	Připuštěno ustanovením
Osobní	VOS	VOS	VOS	§ 66 odst. 1
Osobní	VOS	VOS	KS	§ 86 odst. 3
Osobní	VOS	KS	VOS	§ 86 odst. 1
Osobní	KS	KS	KS	§ 66 odst. 1
Osobní	KS	KS	VOS	§ 87 odst. 3
Osobní	KS	VOS	KS	§ 87 odst. 1
Kapitálové	SRO	SRO	SRO	§ 66 odst. 1
Kapitálové	SRO	SRO	AS	§ 154
Kapitálové	SRO	AS	SRO	§154
Kapitálové	AS	AS	AS	§ 66 odst. 1
Kapitálové	AS	AS	SRO	§ 154
Kapitálové	AS	SRO	AS	§ 154

Zdroj: JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 30.

Tabulka 2: Křížová fúze splynutím

Typ	Zúčastněná společnost A – nástupnická	Zúčastněná společnost B	Nástupnická společnost	Připuštěno ustanovením
Osobní	VOS	VOS	VOS	§ 66 odst. 1
Osobní	VOS	VOS	KS	§ 86 odst. 2
Osobní	VOS	KS	VOS	§ 86 odst. 1
Osobní	KS	KS	KS	§ 66 odst. 1
Osobní	KS	KS	VOS	§ 87 odst. 2
Osobní	KS	VOS	KS	§ 87 odst. 1
Kapitálové	SRO	SRO	SRO	§ 66 odst. 1
Kapitálové	SRO	SRO	AS	§ 154
Kapitálové	SRO	AS	SRO	§ 154
Kapitálové	AS	AS	AS	§ 66 odst. 1
Kapitálové	AS	AS	SRO	§ 154
Kapitálové	AS	SRO	AS	§ 154

Zdroj: JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 30.

2.3. Průběh fúze

Fúze je velice časově, organizačně a finančně náročný proces, kde není možné podcenit přípravu. Celý proces vyžaduje pomoc ekonomických odborníků, účetních a daňových poradců.

Proces lze rozdělit do 3 základních fází:

1. přípravná fáze - je nutné sestavení cíle fúze, nutná analýza proveditelnosti záměrů a jeho účetní a daňové dopady;
2. realizační fáze - realizace fúze;
3. dokončovací fáze - zavádění změn v nástupnické společnosti, které po fúzi nastaly.[30]

2.3.1. Přípravná fáze

V rámci přípravné fáze je velice důležitá role statutárních orgánů zúčastněných společností, které celou fúzi a náležité dokumenty připravují. Statutární orgány musí především postupovat při přípravě a realizaci fúze s péčí řádného hospodáře. Musí zajistit, aby fúze proběhla v souladu s platnou právní úpravou. Je nezbytně nutné se vyhnout případným negativním účetním, daňovým a právním dopadům na proces a zároveň realizovat fúzi za výhodnou cenu. Pokud nebude dodržena povinnost řádného hospodáře, mají statutární orgány povinnost podle zákona o přeměnách tuto škodu nahradit. Statutární orgány by tedy měly v průběhu celé fúze spolupracovat s odborníky z daných oblastí.

1. Stanovení cíle

Statutární orgány zúčastněných společností si musí v první řadě stanovit cíl, kterého chtějí pomocí fúze dosáhnout. Je nutné si ujasnit, zda je cíl reálný a dosažitelný. Konzultace s odborníky z oblastí daní, účetnictví a práva je zcela nezbytná. Před konečným rozhodnutím je potřeba analyzovat zejména účetní podklady a zjistit, zda stanoveného cíle není možné dosáhnout efektivnějším způsobem. Například pokud nástupnická společnost nemá v plánu přebírat i daňovou historii společnosti, může být vhodnějším řešením prodej podniku či jeho části. Výsledkem analýzy je zpravidla odborné stanovisko, na jehož základě se statutární orgány rozhodují, zda a za jakých podmínek fúzi realizují. Fúze je daňově neutrální a proto je optimálním řešením při přesunu velkých majetkových hodnot. Dále může pomoci minimalizovat náklady na správu společností v rámci koncernu.[31]

[30] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 28.
[31] Tamtéž, str. 29 a 30.

2. Kombinace různých způsobů přeměn

Jak je již zmíněno výše, zákon o přeměnách stanovuje, že zanikající i nástupnická společnost musí mít stejnou právní formu. Zároveň však připouští křížové fúze, při kterých může docházet k fúzím různých právních forem společností.

3. Ocenění při fúzi

Pokud dojde při fúzi k ocenění jmění zúčastněných společností má to často dopad do účetnictví nástupnických společností na stanovení podílů jednotlivých společníků na nástupnické společnosti. Společnosti, které se fúze účastní, mají tak povinnost provést ocenění. Zákon o přeměnách stanovuje, že v případě fúze sloučením musí být jmění zanikající společnosti oceněno, pokud bude zvyšován ZK nástupnické společnosti a pokud alespoň jednou ze zanikajících společností je kapitálová obchodní společnost.[32]

4. Výběr spolupracovníků a poradců

Než se přistoupí k celému harmonogramu fúze, je nezbytně nutné, aby statutární orgány vybraly spolupracovníky a poradce, kteří budou mít celý proces na starosti. Často bývají poradci odborníci, kteří pro zúčastněné společnosti vyhotovovali odborná stanoviska. Pokud z analýz vyplývá povinnost provést ocenění jmění zanikající společnosti, je třeba rovněž vybrat příslušný znalecký ústav pro vypracování posudku. V případě, že je jedna ze společností povinně auditovaná, musí být i všechny případné další vytvořené účetní závěrky a také zahajovací rozvahy vyhotovované v rámci fúze ověřené auditorem. Toto platí pro všechny společnosti, které se fúze účastní. Dále je doporučeno, aby veškerý proces prováděl pouze jeden auditor, z důvodu, aby audit společností byl proveden naprosto stejným způsobem a postupem.

Velmi důležitou roli hraje i výběr poradců a spolupracovníků z řad statutárních orgánů nebo zaměstnanců. Tyto osoby pak musí náležitě objasnit zaměstnancům, jaké bude mít fúze důsledky a že úkoly, které se vážou k fúzi, musí provádět společně s běžnými pracovními povinnostmi.

Pro hladký průběh procesu je doporučeno využít služeb koordinátora fúze. Koordinátor by měl být odborníkem v oblasti přeměn a měl by stát mimo vlastnickou strukturu společností. Jeho úkolem bude dohlížet na řádný a hladký průběh fúze. Většinou se jedná o daňového či právního poradce.[33]

[32] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 39
[33] Tamtéž, str. 39 a 40.

5. Náklady na realizaci fúze

Náklady na fúzi jsou značně vysoké a je tedy nezbytné vše detailně naplánovat. Primárně je lze rozdělit na náklady přímé a nepřímé. Přímé náklady zahrnují náklady za využití služeb odborných poradců, soudní a notářské poplatky. Mezi nepřímé náklady se řadí interní náklady a zejména čas, které fúzi zúčastněné osoby věnují vedle svých běžných povinností.[34]

6. Harmonogram fúze

Jakmile tým poradců a spolupracovníků dokončí svou práci, je možné začít připravovat harmonogramu celého procesu fúze. Harmonogram je nejdůležitějším dokumentem a zodpovídá za něj koordinátor fúze. Před definitivním vyhotovením musí být harmonogram odsouhlasen všemi zúčastněnými subjekty. Nedodržení termínů v harmonogramu by mohlo mít vážné důsledky na realizaci fúze.[35]

2.3.2. Realizační fáze

1. Rozhodný den fúze

Rozhodný den fúze je den, od něhož se veškerá jednání zanikající společnosti považují z účetního hlediska za jednání nástupnické společnosti. Ke dni, který mu předchází je nutno vždy sestavit konečnou účetní závěrku zúčastněných společností.

Existují 3 možnosti určení rozhodného dne:

- rozhodný den se shoduje se dnem otevření účetních knih nástupnické společnosti,

- rozhodný den se neshoduje se dnem po otevření účetních knih a je stanoven v meziobdobí, nejpozději však do dne předcházejícího den zápisu fúze do OR,

-rozhodný den je shodný se dnem zápisu fúze do OR.[36]

2. Účetnictví

Účetní jednotka může použít při ocenění majetku a závazků reálnou hodnotu nebo převzít majetek a závazky zanikající společnosti v historických cenách tak, jak byly vykázány zanikající společností. Rozhodný den může a nemusí být shodný se dnem zápisu do OR. Pokud se rozhodný dne neshoduje se

[34] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 44.
[35] Tamtéž, str. 45.
[36] Tamtéž, str. 50 - 53.

dnem zápisu do OR, účetní jednotky účastnící se přeměny otevírají účetní knihy k rozhodnému dnu přeměny a vedou účetnictví samostatně a to do dne zápisu nově vzniklé společnosti do OR.[37]

3. Znalec pro ocenění jmění

Ocenění majetku zanikající společnosti provádí znalec jmenovaný soudem. Odměnu znalce hradí zúčastněná společnost. Jmění zanikající společnosti musí být oceněno, pokud bude v rámci fúze sloučením zvyšován ZK nástupnické společnosti a pokud alespoň jednou ze zanikajících společností byla kapitálová obchodní společnost. Předmětem ocenění je jmění zanikající společnosti. Důležité je si uvědomit, zda se jedná o podnik, který generuje zisk či nikoliv. Při ocenění musí být zvolena vhodná metoda.

Metody ocenění lze rozdělit do tří kategorií: metody majetkové, metody výnosové a metody tržního porovnání. Metody tržního porovnání odvozují hodnotu předmětu ocenění z cen realizovaných na trhu u stejných či podobných aktiv. V praxi může však nastat při ocenění podniků problém s nedostatkem informací. Nalézt podobnou firmu nebývá problémem například ve Spojených státech, ale v naší zemi to tak není. Výnosové metody odvozují hodnotu předmětu ocenění z očekávaných budoucích ekonomických prospěchů, které plynou vlastníku daného aktiva. Často bývá metoda velice úzce spjatá s budoucími peněžními toky. Nejužívanější metodou je metoda DCF. Majetkové metody, často ztotožňované s metodami nákladovými, oceňují aktivum ve výši výdajů/nákladů, které by bylo nutné v daný okamžik vynaložit na vybudování aktiva s podobnými vlastnostmi.

Výsledným výrokem znaleckého posudku je částka, na kterou se hodnota podniku oceňuje. Tento posudek poslouží především jako podklad pro zachycení přecenění v účetnictví nástupnické společnosti a také představuje omezení pro zvýšení ZK nástupnické společnosti ze jmění zanikající společnosti.[38]

4. Sestavení účetních závěrek

Společnosti, které se fúze účastní, musí nejdříve sestavit účetní závěrku, kterou využije znalec pro ocenění a sestavuje se k rozvahovému dni pro ocenění. Konečná závěrka se vždy sestavuje ke dni, který předchází rozhodnému dni fúze. Pokud se jedná o závěrku, která by byla sestavena i bez ohledu na proces fúze, jedná se o řádnou účetní závěrku, v opačném případě se jedná o mimořádnou účetní závěrku. Mezitímní účetní závěrka se sestavuje v případě, pokud byla poslední řádná či mimořádná účetní závěrka sestavena z údajů ke dni, od něhož vyhotovení projektu fúze uplynulo více než 6 měsíců.[39]

[37] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 53.
[38] Tamtéž, str. 60 - 66.
[39] Tamtéž, str. 70 – 72.

5. Audit účetních závěrek

Dle Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví má společnost povinnost, ověřit svou konečnou účetní závěrku auditorem, pokud překročila 2 z následujících kritérií, u akciové společnosti stačí pouze jedno:

- brutto hodnota aktiv je více než 40 mil. Kč,

- roční úhrn čistého obratu je více než 80 mil. Kč,

- průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období je více než 50.

Pokud jedna ze společností musí projít auditem, stává se to povinností i ostatních společností, které se fúze účastní. Povinný audit ověřuje i zahajovací rozvahu a vztahuje se pouze na účetní závěrky, které s fúzí souvisí. Auditora si vybírají vlastníci společnosti dle svého uvážení.[40]

6. Projekt fúze

Projekt fúze je povinně vytvářený dokument, který obsahuje veškeré informace rozhodné pro realizaci fúze. Lze ho nazvat „smlouvou“ mezi zúčastněnými společnostmi. Projekt je vypracováván společně statutárními orgány zúčastněných společností a je následně schvalován valnými hromadami.

Projekt fúze při fúzi sloučením obsahuje vždy:

- právní formu společností, které se fúze účastní, firmu, sídlo a identifikační číslo,

- výměnný poměr podílů společníků zanikající společnosti na nástupnické společnosti. Pokud nedochází k výměně podílů, tak obsahuje doplatek s určením jeho výše a lhůty splatnosti,

- rozhodný den fúze,

- práva a opatření, která nástupnická společnost poskytne vlastníkům dluhopisů,

- „*den, od kterého vzniká právo na podíl na zisku společníkům s.r.o. z vyměřených podílů nebo akcionářům z vyměněných akcií*[41]“ (…),

- všechny zvláštní výhody, které jedna nebo více zúčastněných společností poskytuje statutárnímu orgánu, jeho členům nebo členům dozorčí rady a znalci přezkoumávajícímu projekt fúze,

- změny společenské smlouvy nebo stanov nástupnické společnosti,

- jména a bydliště členů statutárních orgánů a dozorčí rady nástupnické společnosti.[42]

[40] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 72 a 73.
[41] Tamtéž, str. 84.

7. Sestavení zahajovací rozvahy nástupnické společnosti a její audit

Nástupnická společnost sestavuje zahajující rozvahu. Při otevření účetních knih účtuje nástupnická společnost o převzetí aktiv a pasiv zanikající společnosti. Účetní jednotka má dvě možnosti, jak ocenit majetek. Majetek může ocenit podle zvláštního předpisu s pomocí znalce nebo ho může ponechat v původních účetních hodnotách. V případě ocenění majetku znalcem vzniká „goodwill". Goodwill je v účetnictví vyjádřen jako nehmotný majetek. Zahajovací rozvaha se sestavuje k rozhodnému dni fúze. K jejímu sestavení se využívají účetní závěrky zúčastněných společností a případně posudek znalce.[43]

8. Zpřístupnění projektu fúze v obchodním věstníku

Fúze se může týkat i třetích osob, například věřitelů společností, proto je nutné vydat informace o fúzi. Projekt fúze musí být vložen do sbírky listin OR. Dále musí být provedeno oznámení o této skutečnosti zveřejněním údajů v obchodním věstníku nebo zpřístupněním údajů na internetových stránkách zúčastněných společností. Všechny tyto kroky musí být provedeny nejpozději 1 měsíc před dnem schválení fúze valnou hromadou.[44]

9. Informování společníků

Společníci účastnících se společností mají rozsáhlé právo na informace ohledně průběhu fúze. Musí získat dostatečný přehled, aby se mohli rozhodnout, zda s přeměnou souhlasí či nikoliv. Mají právo seznámit se se všemi relevantními dokumenty.[45]

10. Svolání valné hromady

Valná hromada každé ze zúčastněných společností schvaluje fúzi. U s.r.o. je možné o fúzi rozhodnout i mimo valnou hromadu. V případě 100% dceřiné společnosti nebo akciové společnosti, pokud nástupnická společnost vlastní 90% podíl, není nutné valnou hromadu svolávat. Samozřejmě, že valná hromada se nesvolává u společností s jedním společníkem.[46]

11. Rozhodnutí valných hromad

Rozhodnutí valné hromady v rámci fúze musí být zachyceno notářským zápisem, který jako přílohu obsahuje projekt fúze. Představenstvu i nadále zůstává povinnost do 30 dnů vyhotovit zápis o valné hromadě.[47]

---

[42] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 74 - 86.
[43] Tamtéž, str. 87 a 88.
[44] Tamtéž, str. 89 - 92.
[45] Tamtéž, str. 93.
[46] Tamtéž, str. 97.
[47] Tamtéž, str. 102.

12. Zápis fúze do obchodního rejstříku

Fúze nabývá svou právní platnost zápisem do OR. Po provedení zápisu nelze tento zápis zrušit či vyslovit neplatnost usnesení valné hromady. Návrh na zápis společnosti se podává pomocí procesního formuláře a formuláře předmětu návrhu, o zápisu rozhoduje soud.[48]

2.3.3. Dokončovací fáze

Pokud byla fúze zapsána do OR, následuje řada dalších úkolů a povinností zejména vůči orgánům státní správy a obchodním partnerům.[49]

1. Povinnosti vůči orgánům státní správy

Živnostenská oprávnění zanikajících společností nepřechází na nástupnickou společnost. Pokud chce nástupnická společnost pokračovat v této činnosti, musí si o ně znovu zažádat na Živnostenském úřadě. Nemovitosti zanikající společnosti přechází do majetku nástupnické společnosti, ale je nutné podat návrh na změnu vlastníka v katastru nemovitostí příslušného Katastrálního úřadu podle polohy nemovitosti. Daňové povinnosti zanikající společnosti samozřejmě přechází na nástupnickou společnost a dojde ke změně údajů, proto je daňový subjekt povinen tuto změnu ohlásit správci daně do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Dále je nutné odhlásit zaměstnavatele ze zaniklé společnosti a nahlásit zaměstnavatele z nástupnické společnosti u okresní správy sociálního zabezpečení. Zaměstnavatel musí do 8 dnů od vzniku společnosti odhlásit zaměstnance ze zaniklé společnosti a přihlásit ho pod nástupnickou společnost.[50]

2. Ostatní informační povinnosti

Nejpozději po právní účinnosti fúze by mělo dojít k informování obchodních partnerů. Obchodní partnery zaniklé společnosti je nutné informovat o potřebných náležitostech a dopadech fúze na obchodní vztahy. Je nutné také ohlídat správné vystavení účetních a daňových dokladů. O fúzi musí být informovány i pojišťovny a banky, které povinnost informovat často zahrnují do svých smluv. [51]

[48] JOSKOVÁ, L., Fúze, právo, účetnictví a daně, str. 106.
[49] Tamtéž, str. 113.
[50] Tamtéž, str. 114.
[51] Tamtéž, str. 116.

3. Projekt fúze sloučením mezi Pilou Vráto a.s. a Jihočeskými dřevařskými závody, a.s.

Předmětem první analýzy jsou akciové společnosti Pila Vráto a Jihočeské dřevařské závody. Rozhodným dnem je 1. 1. 2012. Pro analýzu byly využity výroční zprávy obou společností za rok 2011, dále výroční zpráva Jihočeských dřevařských závodů, a.s. za rok 2012 a dále změna právní formy, fúze - Projekt přeměny, publikovaný v roce 2012 a notářský zápis o fúzi.

Důvody pro fůzi

K fúzi došlo v rámci koncernu EGE. Důvodem bylo zlepšení vícestupňové organizační struktury společností. Na základě fúze budou mít společnosti větší ekonomickou sílu, zjednoduší se rozhodovací procesy a také dojde k úspoře nákladů.

3.1. Zanikající společnost Pila Vráto a.s.

Akciová společnost Pila Vráto (dále jen „PV"), sídlem U pily 43, 370 01 České Budějovice byla založena 1. 1. 2000. Společnost se zabývá pořezem a zpracováním dřeva v dřevařské výrobě, koupí zboží za účelem dalšího prodeje, truhlářstvím, tesařstvím, kovoobráběčstvím a nákladní motorovou a silniční dopravou. Zakladatelem PV jsou Jihočeské dřevařské závody, a.s. (dále jen „JDZ") a do společnosti byl při založení vložen ZK, 63 200 tis. Kč, který tvoří 63 200 ks akcií o jmenovité hodnotě 1 000 Kč. Společnost JDZ je zároveň vlastníkem všech akcií PV. PV nevykazuje majetkové účasti v jiných společnostech.

Představenstvo

Jiří Vaníček - předseda představenstva,

Ing. Jan Diviš - místopředseda představenstva,

Ing. Ivo Geršl

Dozorčí rada

Jan Bürger

Jan Brett,

Hana Eiblová

Hospodaření

PV vykazuje v roce 2011 aktiva netto celkem 22 253 tis. Kč. Zajímavostí je, že PV nezaměstnává v roce 2011 a ani v roce 2010 žádné zaměstnance a řídící pracovníky. V roce 2011 došlo ve společnosti k ukončení provozu a likvidaci a zařízení a staveb. Celkem došlo k prodeji majetku za 46 196 tis. Kč. Za rok 2011 dosáhla PV ztráty ve výši 5 250 tis. Kč.

3.2. Nástupnická společnost

Společnost JDZ, sídlem Fráni Šrámka 7, České Budějovice byla založena 1. 1. 1990. Hlavní činností společnosti je pořez a zpracování dřeva v dřevařské výrobě a koupě zboží za účelem jeho prodeje. ZK společnosti ve výši 151 5810 tis. Kč tvoří 680 tis. ks listinných akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 220 Kč za kus. Vlastníkem 75% akcií je společnost EGE s.r.o. a Jiří Vaníček, který vlastní 25% akcií.

Představenstvo

Jiří Vaníček - předseda představenstva,

Ing. Jan Diviš - místopředseda představenstva,

Ing. Ivo Geršl

Dozorčí rada

Jan Bürger

Jan Brett

Hana Eiblová

Hospodaření

JDZ mají v rozvaze k 31.1.2.2011 aktiva netto v hodnotě 206 046 tis. Kč. Společnost zaměstnávala v roce 2011 pět zaměstnanců a jednoho řídícího pracovníka. Výsledkem hospodaření v daném roce byla ztráta ve výši 3 376,72 tis. Kč.

3.3. Průběh fúze

Na společnost JDZ přešly v rámci projektu fúze sloučením veškerá práva a povinnosti z pracovně právních vztahů PV. Zaniklá společnost ukončila svou činnost bez likvidace

Ještě před proběhnutím procesu fúze sloučením vlastnila všechny akcie PV nástupnická společnost JDZ, naopak akcie společnosti JDZ byly ze tří čtvrtin ve vlastnictví společnosti EGE s.r.o. a zbytek vlastnil pan Jiří Vaníček. Vzhledem k faktu, že nástupnická společnost je jediným akcionářem zanikající společnosti, nebyly akcie zaniklé společnosti vyměněny za akcie nástupnické společnosti. Nebyl poskytnut ani doplatek akcionářům. Akcionáři nástupnických společností nemají právo odprodat akcie nástupnické společnosti.

Vzhledem ke skutečnosti, že nástupnická společnost vlastnila ještě před průběhem přeměny 100% podíl na zanikající společnosti a podílela se tedy stejným dílem na obou společnostech, nevzniká zde povinnost výměny akcií. Projekt fúze nemá vliv na právní postavení a druh akcií společnosti JDZ.

Nástupnická společnost nebude zvyšovat svůj ZK ze jmění zanikající společnosti. Nástupnické společnosti tak nevzniká povinnost ocenění svého jmění posudkem znalce ve smyslu ustanovení § 73 odst. Zákona o přeměnách.

Tabulka 3: Převzetí složek VK zanikající společnosti nástupnickou společností

Složka VK zanikající společnosti	Umístění do VK nástupnické společnosti
ZK 63 200 tis. Kč	Ostatní kapitálové fondy
Emisní ážio 4,2248 tis. Kč	Ostatní kapitálové fondy
Ostatní kapitálové fondy 21,426 tis. Kč	Ostatní kapitálové fondy
Neuhrazená ztráta minulých let 41579, 88779 tis. Kč	Neuhrazená ztráta minulých let
Výsledek hospodaření za rok 2011 - ztráta 4 534,71563 tis. Kč	Hospodářský výsledek za rok 2011
Výdaje příštích období 15,93652 tis. Kč	Výdaje příštích období

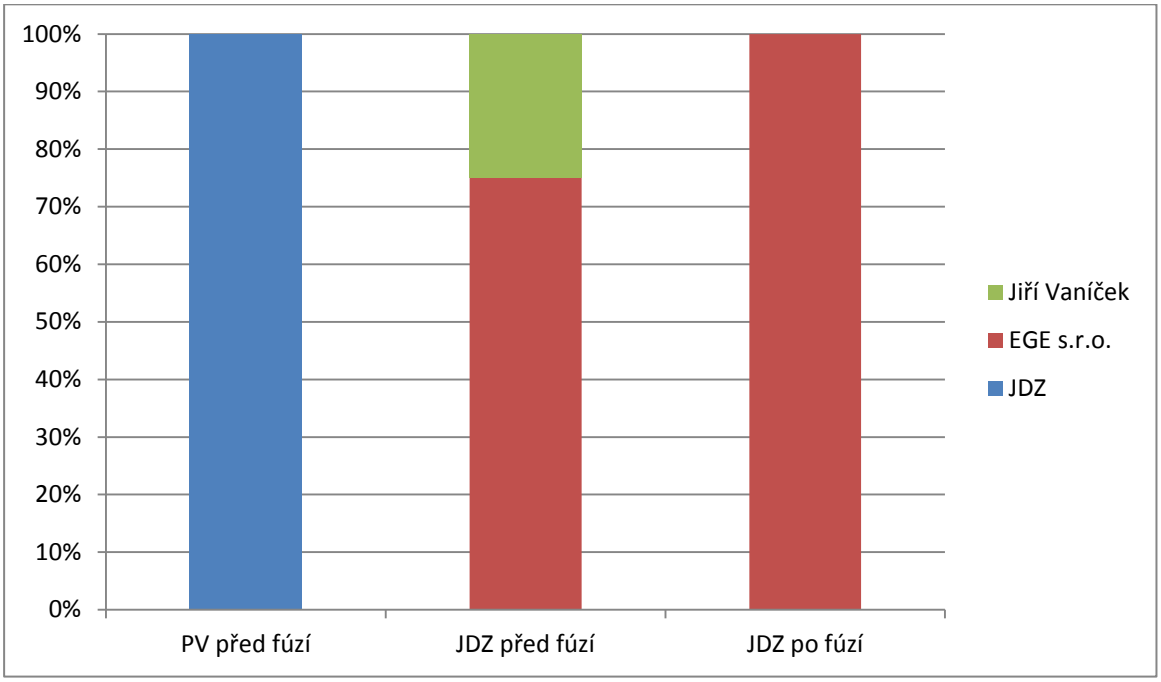
Zdroj: změna právní formy, fúze - Projekt přeměny

ZK nástupnické společnosti musel být z důvodu fúze přeměnou se společností PV snížen o částku 146 757 tis. Kč, po této operaci činil ZK 4 823 tis. Kč. Snížení bylo provedeno především za účelem úhrady neuhrazené ztráty minulých let, kterou vykazovala jak nástupnická tak zaniklá společnost. Snížení ZK nástupnické společnosti bylo docíleno snížením jmenovité hodnoty 689 000 ks kmenovitých akcií na jméno v listinné podobě o jmenovité hodnotě 220 Kč za kus na 7 Kč za kus. Akcie byly vyměněny akcionářům za nové ve lhůtě 3 měsíců od zápisu přeměny do OR. Na konci roku 2012 vlastnila společnost EGE s.r.o. 100% akcií JDZ.

V oblasti aktiv společnosti JDZ byl snížen podíl ve společnosti PV ve výši 22 215 tis. Kč. V zahajovací rozvaze JDZ k 1. 1. 2012 byly provedeny dva následující kroky.[52] Nejprve byla převzata veškerá aktiva a pasiva společnosti PV a následně došlo ke snížení ZK, jak již bylo uvedeno výše.

[52] Dle Českého účetního standardu č. 11, publikován ve Finančním zpravodaji č. 11-12/1 ze dne 31. 12. 2003, vydaného dle zákona 563/91.

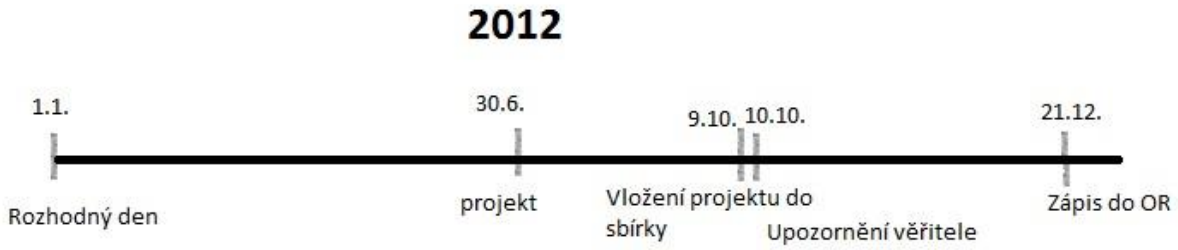
Graf 1: Vlastníci akcií společností v rámci fúze

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací získaných ve sbírce listin OR

Časová osa fúze

1. Rozhodným dnem přeměny je 1.1 2012
2. Projekt fúze sloučení byl zpracován statutárními orgány zúčastněných společností dne 30. 6. 2012.
3. Projekt fúze přeměny mezi PV a JDZ byl uložen do sbírky listin OR Krajského soudu v Českých Budějovicích dne 9. 10. 2012
4. Upozornění pro věřitele společnost dne 10. 10. 2012 v Obchodním věstníku.
5. Zápis události do OR 21. 12. 2012

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací získaných ve sbírce listin OR

4. Projekt fúze sloučením mezi společnostmi První energetická a.s. a EP Energy trading a.s.

Předmětem zkoumání druhé VT je projekt fúze sloučením mezi společnostmi První energetická a.s. a EP Energy trading a.s. Pro bližší zkoumání byly využity informace z účetních závěrek obou společností z roku 2012 a účetní závěrky společnosti Energy trading a.s. z roku 2013. Pro více informací o fúzi bylo nadále čerpáno z notářského zápisu, vztahujícího se k fúzi.

Důvody fúze

Společnosti se pro fúzi sloučením rozhodly z důvodu zlepšení struktury v rámci skupiny EP Energy v České republice. Zároveň tím došlo ke snížení nákladů, administrativní zátěže a nastalo zefektivnění řízení.

4.1. Zanikající společnost První energetická a.s.

Společnost První energetická a.s. (dále jen „PE"), byla založena 3. února. 1995 a sídlí na adrese Klimentská 1216/46, 110 02, Praha 1. Mezi hlavní činnosti společnosti patří obchod s elektrickou energií. Je nutné zmínit, že organizační složka společnosti se nachází na Slovensku: První energetická, a.s. – organizačná složka, sídlem Landererova 1, Bratislava. Společnost byla zapsaná do OR 1. července 2005. Vedoucím organizační složky je pan Mgr. Marián Masárik. Organizační složka vede účetnictví odděleně v Eurech a pro přepočet rozdílu se používá kurz k příslušnému dni v účetnictví české pobočky. Česká jednotka vede účetnictví na základě českých účetních standardů. ZK o velikosti 100 000 tis. Kč společnosti je tvořen celkem 100 ks akcií o nominální hodnotě 100 tis. Kč. Vlastníkem všech akcií a hlasovacích práv společnosti je EP Energy trading a.s.

Členové představenstva

Mgr. Ing. Jiří Nováček

Ing. Miodrag Maksimovič

Ing. František Čupr

Členové dozorčí rady:

Mgr. Petr Sekanina

Mgr. Marián Masárik

Hospodaření

Společnost dosáhla v tuzemsku i v zahraničí v roce 2012 celkem tržeb za 15 472 531 tis. Kč. Meziročně došlo k nárůstu tržeb o 1 504 112 tis. Kč. V roce 2012 pracovalo ve společnosti celkem 10 zaměstnanců a 3 vedoucí pracovníci.

4.3. Nástupnická společnost EP Energy trading a.s.

V roce 2012 změnila společnost svůj název z United energy trading, a.s. na EP Energy trading, a.s. (dále jen „ET"). Zápis o vzniku společnosti do OŘ byl proveden 1. 9. 2005. Sídlo ET se nachází na adrese Klimentská 1216/46, PSČ 110 02, Praha 1. Hlavní činností společnosti je prodej elektřiny a plynu konečným zákazníkům v České republice a na Slovensku. Organizační složka společnosti se nachází také na Slovensku, sídlem: Pribinova 25, PSČ 811 09, Bratislava. ZK 15 000 tis. Kč je rozdělen na 15 ks akcií na jméno. Jediným vlastníkem společnosti je EP Energy, a. s. Společnost vede účetnictví na základě českých standardů.

Členové představenstva

František Čupr – předseda představenstva

Ing. Petr Švec, MBA

Ing. Ladislav Sladký

Členové dozorčí rady

Mgr. Michal Antonín – předseda dozorčí rady

Mgr. Lenka Marečková

Mgr. Ing. Jiří Nováček

Hospodaření

Za rok 2012 vykázala EP zisk celkem 88 848 tis. Kč, což je o 48 659 tis. Kč méně, než v roce předchozím. Pro společnost pracovalo v daném roce 37 zaměstnanců a 3 řídící pracovníci.

4.3. Průběh fúze

Ještě před proběhnutím procesu fúze sloučením vlastnila všechny akcie PE nástupnická společnost ET, naopak akcie společnosti ET byly ve vlastnictví společnosti EP Energy, a.s.. Vzhledem k faktu, že EP má 100% podíl na zanikající společnosti, nevzniká zde povinnost výměny akcií. Akcie nemění svou jmenovitou hodnotu, druh či formu. V rámci fúze nedojde ke zvýšení ZK společnosti ZK zanikající

společnosti, nevzniká zde tedy povinnost ocenění jmění znalcem. Postavení EP Energy, a.s. jako jediného akcionáře společnosti ET nebude fúzí nijak ovlivněno. V rámci projektu nebyly poskytnuty žádné zvláštní výhody a nedošlo ke změně stanov.

Rozhodným dnem přeměny je 1. 1. 2013, od tohoto dne se jednání zanikající společnosti považují za jednání nástupnické společnosti

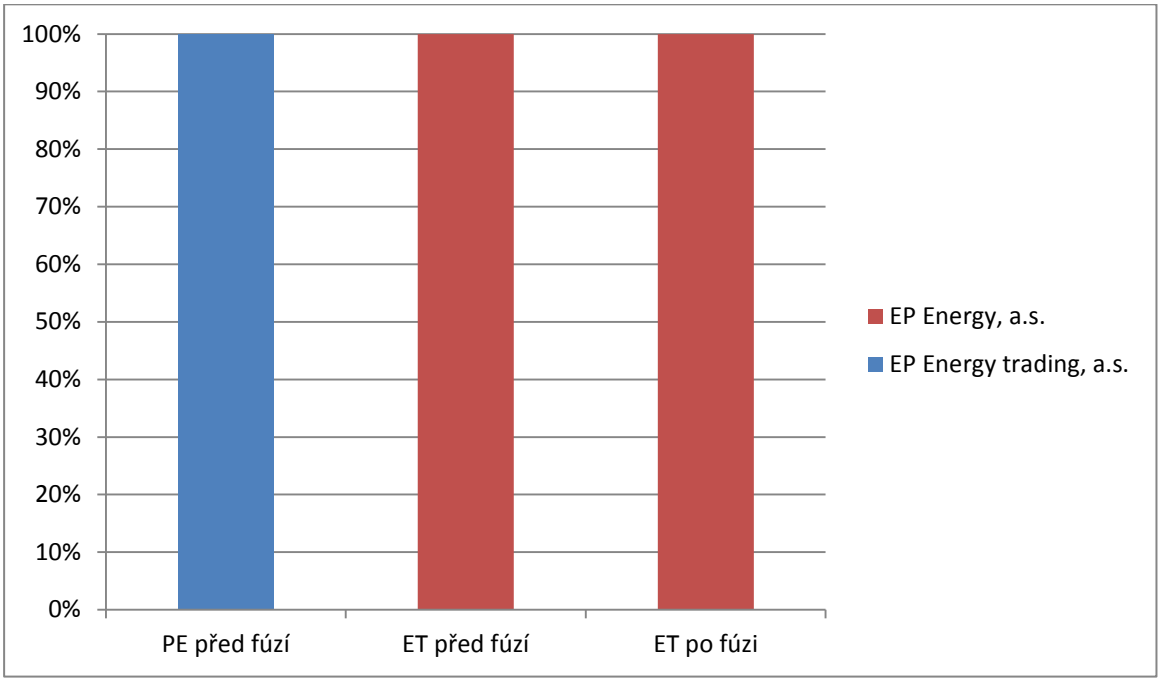
V rámci projektu fúze sloučením došlo k rozpuštění části kladné reálné hodnoty komoditních derivátů eliminovaných v rámci fúze mezi ET a PE. Rozpuštění proběhlo přes nákladové a výnosové účty s dopadem do odložené daně.

Tabulka 4: Změny v rozvaze nástupnické společnosti

	ZK	Ztráta běžného období	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	Nerozdělený zisk	Zákonný rezervní fond	Celkem
Zůstatek k 1. 1. 2013	15000	-	-	619 513	3 116	637629
Rozpuštění úpravy z fúze	-	-	-	30 387		30 387
Přecenění zajišťovacích derivátů	-	-	- 28 210	-	-	-28 210
Ztráta za rok 2013	-	- 208 545	-	-	-	- 208 545
Zůstatek k 31. 12. 2013	15 000	- 208 545	-28 210	649 900	3 116	431 261

Zdroj: Účetní závěrka společnosti ET za rok 2013

Graf 2: Vlastníci akcií společností v rámci fúze:

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací získaných ve sbírce listin OR

Časová osa fúze

1. ET uložila alespoň jeden měsíc přede dnem učinění rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady společnosti o schválení fúze do sbírky listin Městského soudu v Praze projekt fúze sloučení vypracovanými oběma společnostmi 26. 10. 2012.
2. Společnost dále zveřejnila 31. 10. 2012, tedy alespoň jeden měsíc přede dnem učinění rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady společnosti o schválení fúze v obchodním věstníků oznámení o uložení projektu fúze sloučením do sbírky listin spolu s upozorněním akcionáře na jeho práva.
3. Rozhodným dnem přeměny je 1. 1. 2013, od tohoto dne se jednání zanikající společnosti považují za jednání nástupnické společnosti. Tímto dnem byl zároveň i proveden zápis do OR.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací získaných ve sbírce listin OR

5. Projekt fúze sloučením mezi společností CE Colo, a.s. a CE Colo Czech, s.r.o.

Poslední VT poskytuje zatím nejzajímavější analýzu a informace. Předmětem projektu fúze sloučením jsou společnosti CE Colo, a.s. a CE Colo Czech, s.r.o. Pro analýzu byly použity veřejně dostupné dokumenty z OR. Byla využita účetní závěrka společnosti CE Colo, a.s. za rok 2011. Informace o nástupnické společnosti CE Colo Czech, s.r.o. byly čerpány ze zakladatelských dokumentů, notářského zápisu a účetních závěrek za rok 2011 a 2012. Spoustu informací o samotném projektu fúze sloučením poskytl notářský zápis o projektu fúze sloučením.

Důvody pro fúzi

K fúzi společností CE Colo, a.s. a CE Colo Czech, s.r.o. došlo především v rámci procesu sjednocování právních forem všech společností v rámci mezinárodní skupiny GTS Central Europe, jejíž součástí společnosti jsou či byly.

5.1. Zanikající společnost

Zanikající společnost vznikla zápisem do OR dne 1. 8. 2010 pod názvem SITEL Data Center, a.s. K přejmenování na CE Colo a.s. (dále jen „CE") došlo 1.7 2011. Sídlo společnosti se nachází na v ulici Nad Elektrárnou 1428/47, Praha 10. Mezi hlavní předměty činnosti patří především pronájem prostor v datových centrech, pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor. Společnost nemá žádnou svou organizační složku v zahraničí a ani nevykonává aktivity v oblasti výzkumu a vývoje. Účetní závěrka je sestavena v souladu s českými účetními předpisy. ZK 310 000 tis. Kč, byl plně splacen. Kapitál je rozdělen na 3 100 ks akcií na jméno, v listinné podobě. Jmenovitá hodnota jedné akcie činí 100 000 Kč. Jediným vlastníkem všech akcií zanikající společnosti je GTS Central European Holding B. V., zapsána v Nizozemském království.

Představenstvo

Johannes Antonius Jacobus Luycks

Jan Šraga

Miloš Mastník

Dozorčí rada

John Gerald Grace

Rafal Ciecwierz

Danny Lewis Bottoms

Hospodaření

Výsledek hospodaření CE dosáhl v roce 2011 výše 33 200 tis. Kč. V porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu o 18 500 tis. Kč. Naopak došlo meziročně k nárůstu aktiv o 10,7 % na 44 200 tis. Kč. Nárůst byl způsoben především díky zvýšení položek krátkodobého finančního majetku. Počet zaměstnanců závisí na potřebách společnosti, v roce 2011 pro CE pracovalo celkem 18 zaměstnanců. Cílem je udržení kvalifikovaných zaměstnanců, kteří jsou schopni plnit cíle, které si společnost stanoví. Mzda se skládá ze základní a pohyblivé motivační složky.

5.2. Nástupnická společnost

Nástupnická společnost CE Colo Czech, s.r.o. (dále jen „CC"), byla založena těsně před rozhodným dnem fúze a to 22. 12. 2011, kdy byl proveden zápis do OR o vzniku společnosti. Při podpisu společenské smlouvy byli přítomni společníci GTS Central European Holding B. V. se sídlem v Nizozemském království a Carduelis B. V., která sídlí také v Nizozemském království. Do funkce jednatele byl jmenován pan Jan Šraga. Společnost CC sídlí v ulici Nad Elektrárnou 1428/47 v Praze 10. Hlavním předmětem podnikání je pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor. Společnost sestavuje účetní závěrku na základě českých předpisů. Při založení společnosti byl vložen a 100% splacen ZK 200 tis. Kč. Vkladem ve výši 180 tis. Přispěla společnost GTS Central European Holding B. V. a 20 tis. vložila následně společnost Carduelis B. V. Mateřskou společností celé skupiny je Consortium 1 SarL, zapsána v Lucembursku.

Hospodaření

V období od 22. 12. 2011 do 31. 12. 2011 nevykazovala společnost žádnou činnost a negenerovala tedy žádné výnosy ani náklady.

5.3. Průběh fúze

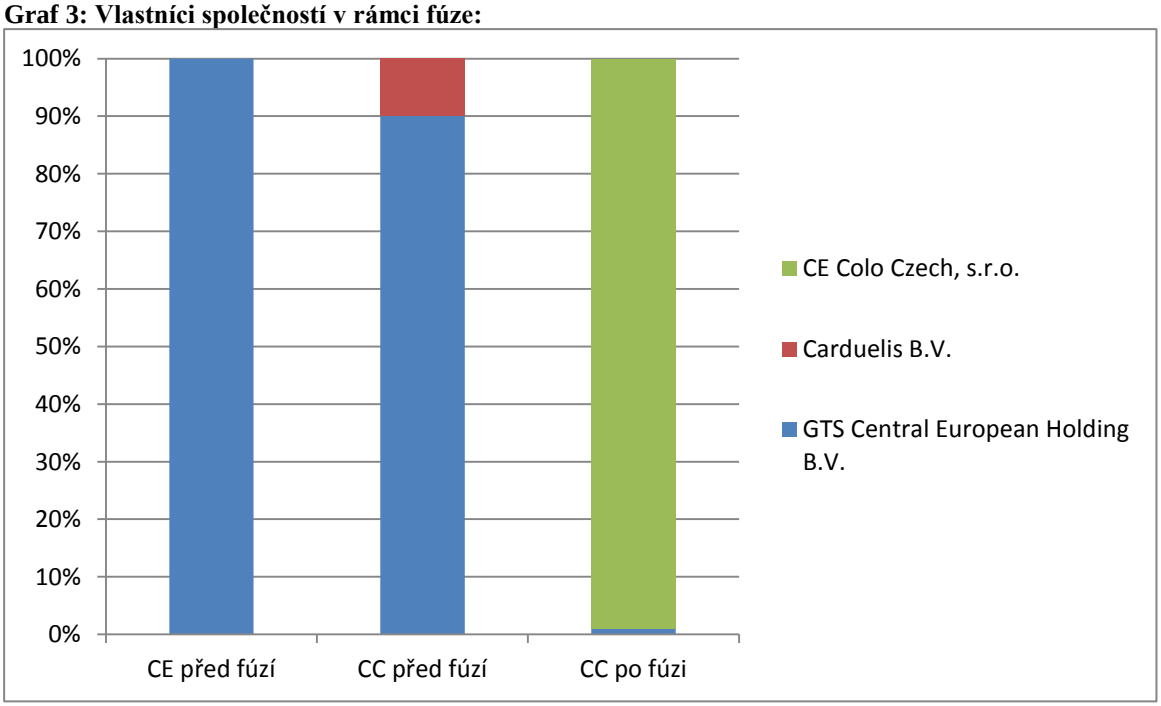
Obě společnosti se dohodly na fúzi tak, že CE byla zrušena bez likvidace a sloučila se společností CC. Při fúzi přešlo 99% akcií zanikající společnosti na nástupnickou společnost. Smlouva o převodu akcií byla uzavřena dne 18. 5. 2012. Společnost GTS Central European Holding B. V. se zavázala převést akcie zanikající společnosti na nástupnickou společnost. Celkem se jednalo o 3 099 ks akcií o jmenovité hodnotě celkem 309 900 tis. Kč. Tyto akcie byly nahrazeny hromadnou listinou č. 1, která je vystavena na jméno CC. Kupní síla 3 099 ks akcií ve výši 806 434 tis. Kč byla stanovena na základě znaleckého

posudku, vyhotoveného 20. 4. 2012 soudním znalcem. Zbývající 1 ks akcie s pořadovým číslem 1 byl vystaven na jméno společnosti GTS Central European Holding B. V. Za účelem převodu 3 099 ks akcií uzavřela společnost GTS Central European Holding B. V. dne 30. 4. 2012 smlouvu o úvěru, aby získala prostředky na nákup akcií, s dalšími společnostmi ze skupiny GTS. GTS jako dlužník uzavřela úvěrovou smlouvu s konsorciem bank koordinovaným ING Bank N. V. a Reiffeisen Bank International AG. Na základě této smlouvy společnost CE vyčerpala úvěr ve výši 857 198 tis. Kč. Z této částky bylo přímo 806 404 Kč použito na akcie a 30 002 Kč bylo použito na poplatek za úvěr s konsorciem bankám. Částka 20 762 tis. Kč byla převedena na účet společnosti CC a bude sloužit jako zdroj pro financování provozních potřeb společnosti. Dlouhodobá část bankovního úvěru k 30. 4. 2012 činila 822 910 tis. Kč a úvěr je splatný do 31. 3. 2019.

Akcionářům zanikající společnosti nevzniká právo na výměnu akcií za obchodní podíly ve společnosti nástupnické. Nedochází k výměně akcií za podíly v nástupnické společnosti, není stanoven výměnný poměr a ani doplatek na výměnu akcií. Akcie CE v důsledku fúze zanikají.

V rámci fúze nedošlo ke změně společníků v nástupnické společnosti. Před fúzí činil ZK CC celkem 200 tis. Kč a byl 100% splacen. Při fúzi došlo k navýšení ZK o částku 417 tis. Kč, celkem tedy ZK po fúzi činil 617 tis. Kč. Rozdíl, o který byl ZK navýšen, vyplývá ze znaleckého posudku o ocenění hodnoty jmění zanikající společnosti. Společníci mají na ZK podíl 99% a 1%.

Graf 3: Vlastníci společností v rámci fúze:

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací získaných ve sbírce listin OR

Fúze byla v účetnictví CC zaúčtována jako snížení oceňovacího rozdílu z přecenění při přeměně společností o 436 421 tis. Kč a snížení nerozděleného zisku minulých let o 370 013 tis. Kč.

Zahajovací rozvaha byla sestavena v souladu s českými předpisy 1. 1. 2012 s předpokladem, že dojde ke schválení fúzi sloučením valnými hromadami a k následnému zápisu do OR. Závěrečné zůstatky na účtech nástupnické a zanikající společnosti k 31.1.2.2011 byly převzaty z účetních závěrek ověřených auditorem a byly sečteny kromě pár výjimek. Dlouhodobý hmotný majetek byl navýšen o oceňovací rozdíl k nabytému majetku ve výši 538 971 tis. Kč.

Tabulka 5: Převzetí složek VK zanikající společnosti nástupnickou společností

Položka	Složka CE	Složka CC
ZK	309 583 tis. Kč	Vyloučeno oproti investici do akcií CE
Rezervní fond	12 797 tis. Kč	Vyloučeno oproti investici do akcií CE
Výsledek hospodaření běžného období	35 635 tis. Kč	Vyloučeno oproti investici do akcií CE
Neuhrazená ztráta minulých let	11 841 tis. Kč	Vyloučeno oproti investici do akcií CE
Nerozdělený zisk minulých let	23 839 tis. Kč	Vyloučeno oproti investici do akcií CE
Ostatní rezervy	3 753 tis. Kč	Ostatní rezervy
Dohadné účty pasivní	10 941 tis. Kč	Dohadné účty pasivní

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací získaných ve sbírce listin OR

Veškeré složky aktiv, opravné položky k jednotlivým druhům majetku, závazky, rezervy, odložená daň, přechodná aktiva a pasiva přechází k rozhodnému dni do účetnictví nástupnické společnosti. K přechodu dochází až po vyloučení vzájemných pohledávek a závazků. Pokud vznikl rozdíl, upraví se o něj nerozdělený zisk minulých let nástupnické společnosti.

V rámci fúze bylo jmění zanikající společnosti CE oceněno na základě znaleckého posudku vypracovaného znalkyní paní Ing. Pavlou Císařovou, CSc. ke dni 31. 12. 2011. Pro ocenění byla použita substanční metoda a metoda DCF v poměru 10:90. V rámci substanční metody, která je spíše doplňkovou, se jmění zanikající společnosti ocenilo na 301 724 tis. Kč. Při použití dominantní metody DCF bylo jmění oceněno na 862 977 tis. Kč. Kombinací těchto metod vzhledem k účelu ocenění byla stanovena hodnota jmění zanikající společnosti na 806 851 tis. Kč.

Ke dni zápisu sloučení do OR, přešla na společnost CC veškerá práva a povinnosti, která vyplývají z pracovně právních vztahů zanikající společnosti a také veškerá práva duševního vlastnictví.

Ke konci roku 2012 jednali jménem společnosti pan Jan Šraga a Johannes Antonius Jacobus Luycks.

Časová osa fúze

1. Rozhodným dnem fúze je 1. 1. 2012
2. K vyhotovení znaleckého posudku vzhledem k akciím CC došlo 20. 4. 2012.
3. Smlouva o úvěru za účelem převodu akcií byla uzavřena 30. 4. 2012.
4. K uzavření smlouvy o převodu akcií CC došlo 18. 5. 2012.
5. Projekt fúze byl jednomyslně schválen jednateli a představenstvem nástupnické společnosti 4. 10. 2012.
6. Projekt fúze byl zveřejněn 10. 10. 2012.
7. Fúze byla zapsána do OR 31. 12. 2012

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací získaných ve sbírce listin OR

6. Vzájemné porovnání jednotlivých vlastnických transakcí

V předchozích kapitolách byla provedena analýza třech odlišných VT. V případě prvních dvou transakcí nebylo možné získat příliš mnoho veřejně dostupných informací o projektu fúze sloučením a nedocházelo zde k přeceňování jmění a ani k výrazné změně ve vlastnické struktuře, proto ani samotné analýzy neposkytly mnoho poznatků a porovnání. Třetí z transakcí přinesla v tomto směru značnou kompenzaci, protože zde došlo již k přecenění a samotný průběh fúze byl mnohem zajímavější.

Důvody pro fúzi

Fúze sloučením mezi PV a JDZ proběhla z důvodu zlepšení vícestupňové organizační struktury v rámci koncernu EGE. Po fúzi mají společnosti větší ekonomickou sílu, zjednodušily se rozhodovací procesy a došlo k úspoře nákladů. V rámci druhé VT byly důvody celkem podobné. Sloučením došlo ke zlepšení organizační struktury v rámci skupiny EP Energy v České republice. Kromě toho došlo ke snížení nákladů, administrativní zátěže a nastalo zefektivnění řízení. Poslední VT nastala především v rámci procesu sjednocování právních forem všech společností v rámci mezinárodní skupiny GTS Central Europe, jejíž součástí společnosti jsou či byly. Zajímavé je, že nástupnická společnost CC byla založena těsně před rozhodným dnem fúze.

Hlavní předmět činnosti

PV a JDZ, které se účastní prvního projektu fúze sloučením, se obě zabývaly především pořezem a zpracováním dřeva. Společnost PE a ET se obě zabývají prodejem elektrické energie. ET navíc distribuuje plyn. V rámci poslední VT byly analyzovány společnosti CE a CC, mezi jejich činnost patří především pronájem prostor datových centrech a pronájem nemovitostí.

Vlastnická struktura

PV jako zanikající společnost byla před samotnou fúzí 100% ve vlastnictví JDZ. Akcie JDZ vlastnil v roce 2011 z 25% pan Jiří Vaníček a z 75% společnost EGE s.r.o. Rozhodným dnem byl 1. 1. 2012 a na konci roku 2012 již společnost EGE s.r.o. vlastnila všechny akcie nástupnické společnosti JDZ. Při zkoumání druhé transakce bylo zjištěno, že akcie PV jako zanikající společnosti byly před fúzí v 100% vlastnictví ET. Akcie společnosti ET byly před fúzí a následně i po fúzi 100% vlastněny společností EP Energy, a.s. Zajímavou vlastnickou strukturu a její změny je možné pozorovat v rámci poslední zkoumané transakce. Zanikající společnost CE byla ve vlastnictví jediného akcionáře GTS Central European Holding B. V. Nástupnická společnost CC byla založena těsně před průběhem fúze, jako společnost s ručením omezeným. ZK 200 tis. Kč byl zcela splacen. Na ZK nové společnosti se vkladem

ve výši 180 000 podílela společnost GTS Central European Holding B. V. a 20 000 vložila následně společnost Carduelis B. V. V rámci následné fúze společností CC a CE připadlo 99% akcií společnosti CC, které byly nahrazeny hromadnou listinou a 1% zůstalo společnosti GTS Central European Holding B. V. jako akcie č. 1 vystavená na jméno.

Vedení účetnictví

Všechny tři zkoumané společností vedly své účetnictví v souladu s českými účetními standardy. Nebylo tedy nutné se zabývat jiným standardy.

Oceňovací rozdíly

Bylo zjištěno, že v rámci prvních dvou VT nebylo jmění zanikajících společností použito na zvýšení ZK nástupnických společností. Ke zvyšování ZK ze jmění zanikající společnosti došlo při třetí transakci. Jmění bylo dle povinnosti oceněno znalkyní při použití metody DCF a doplňkově metody substanční.

Závěr

Cílem této práce bylo seznámit čtenáře s problematikou vlastnických transakcí a především fúzí sloučením, následně pak bylo cílem provést praktickou analýzu fúzí, které skutečně proběhly. Vlastnické transakce jsou v dnešní době stále častější v naší společnosti. Je potřeba, aby operace s podniky byly pod dohledem státu a tedy upraveny příslušnými zákony. Tímto se jedině předejde nekalým praktikám, které jsou bohužel častěji odhalovány a dochází k nim v rámci transakcí s podniky. Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev 125/2008 Sb. a Zákon o účetnictví 500/2012 Sb. jsou tady od toho, aby vlastnické transakce regulovaly. Ačkoliv by se mohlo zdát, že mezi vlastnické transakce patří pouze známé transakce, jako jsou fúze, či kapitálové akvizice, není tomu tak. Celá množina vlastnických transakcí je velice rozsáhlá a zahrnuje transakce jako zánik společnosti likvidací, převod obchodního podílu, změnu právní formy a dokonce prodej podniku.

Nelze opomenout vlastní kapitál, který hraje při vlastnických transakcích velice důležitou roli. V účetnictví je definován jako rozdíl mezi sumou aktiv a závazků. Je hodnotou, kterou má podnik k dispozici po dobu své existence. Když vlastníci investují kapitál do společnosti, chtějí především, aby jim dále přinášel výnos. Pro vlastnické transakce je podstatné jmění podniku pro účely oceňování. Jměním se rozumí veškerý majetek a závazky společnosti. V rámci ocenění podniku je velice důležitý čistý obchodní majetek. Čistý obchodní majetek je obchodní majetek po odečtení závazků. Jedná se vlastně o tržní ekvivalent vlastnického kapitálu, který stanoví znalec pro ocenění. Na rozdíl od účetnictví může čistý obchodní majetek zahrnovat i položky, který nejsou vykázány v aktivech. Čistý obchodní majetek je možné vypočítat obdobně jako VK pomocí rozdílu sumy aktiv a závazků. Tento způsob je možné použít, pokud se jedná o podnik s nejistou perspektivou do budoucna nebo pokud je možné ocenit veškeré složky podniku včetně nehmotného majetku. Další metodou je ocenění na základě použití výnosových metod či metod tržního porovnání. Po průběhu vlastnických transakcí, v rámci oceňování nových aktiva závazků vzniká rozdíl v ocenění, který se nazývá goodwillem.

Vlastnickým transakcím je nutné věnovat pozornost především z důvodu, že umožnují operace s podniky a s majetkem, které by případně vůbec nebylo možné provést, nebo by musel být založen zcela nový podnik. Na druhé straně je vždy počítat, že se jedná o velice náročné a nákladné operace.

Fúze, které byly pro tuto práci zvoleny, představují vlastnické transakce, kde jde především vždy o převod jmění zanikající společnosti na nástupnickou společnost. Dále se rozlišují dva typy fúzí a to sloučením a splynutím. Jako příklad byla zvolena fúze sloučením. Pro analýzu fúzí sloučením v praktické části práce byly vybrány z obchodního věstníku tři celkem odlišné transakce. Společným znakem bylo to, že všechny vedly účetnictví na základě české legislativy. Nebylo tedy nutné brát ohled na jiné účetních standardy jako například IFRS. Vybrány byly fúze následujících společností: Pila Vráto, a.s. a Jihočeské

dřevařské závody, a.s., První energetická a.s. a EP Energy trading a.s. a nakonec CE Colo, a.s a CE Colo Czech, s.r.o.

První z vybraných transakcí se účastnily společnosti, které se zabývaly především zpracováním dřeva. Ještě před začátkem fúze vlastnila nástupnická společnost Jihočeské dřevařské závody, a.s. veškeré akcie zanikající společnosti Pila Vráto, a.s. Společnosti se rozhodly pro fúzi především z důvodu zlepšení vícestupňové organizační struktury v rámci koncernu EGE, kam patřily. Na základě fúze mají nyní větší ekonomickou sílu a zjednoduší se rozhodovací procesy. Zajímavé je, že obě společnosti se nacházely před samotnou fúzí ve značné ztrátě. Po průběhu fúze byl snížen základní kapitál nástupnické společnosti především za účelem snížení neuhrazené ztráty minulých let. Snížení se provedlo pomocí snížení jmenovité hodnoty akcií společnosti. Jelikož nebyl zvyšován základní kapitál nástupnické společnosti ze jmění zanikající společnosti, tak nástupnická společnost nemá povinnost ocenit jmění Pily Vráto, a.s. Po průběhu fúze se změnilo vlastnictví akcií Jihočeských dřevařských závodů, a.s. Původně vlastnil 25% akcií pan Jiří Vaníček, ale po fúzi připadly všechny akcie již pouze společnosti EGE s. r. o., která prvně vlastnila 75 % akcií. Rozhodným dnem fúze byl 1. 1. 2012 a zápis byl proveden 21. 12. 2012.

Následující transakce proběhla mezi společnostmi První energetická, a.s. a EP Energy trading, a.s. Hlavním předmětem činnosti obou společností je prodej elektrické energie. Stejně jako u předchozí transakce i zde vlastnila nástupnická společnost před průběhem fúze 100% akcií zanikající společnosti. K fúzi došlo v rámci skupiny EP Energy za účelem zefektivnění řízení, administrativních procesů a snížení nákladů. Zanikající společnost První energetická, a.s. vykázala v posledním roce své činnosti nárůst tržeb oproti předešlému roku, naproti tomu nástupnická společnost EP Energy trading, a.s. vykázala meziroční pokles tržeb. Jelikož nástupnická společnost nepoužila jmění zanikající společnosti pro zvýšení základního kapitálu, nevzniká jí tedy povinnost jmění zanikající společnosti nechat ocenit znalcem. Nástupnická společnost zůstala i po fúzi nadále ve vlastnictví společnosti EP Energy, a.s. Rozhodným dnem fúze byl 1. 1. 2013.

Poslední ze zvolených transakcí poskytla velmi zajímavou analýzu. Na fúzi se účastnily, společnosti CE Colo, a.s a CE Colo Czech s.r.o. Předmětem podnikání obou společnotí je především pronájem prostor v datových centrech. Společnosti se pro fúzi rozhodly především kvůli sjednocení právních forem v rámci mezinárodní skupiny GTS Central Europe, kam patří. Všechny akcie zanikající společnosti CE Colo, a.s. vlastnila nizozemská společnost GTS Central European Holding B. V. Za poslední rok své činnosti vykázala společnost meziroční pokles ve výsledku hospodaření. Nástupnická společnost CE Colo Czech, s.r.o. byla založena až před průběhem fúze. Základní kapitál splatila z 90% společnost GTS Central European Holding B. V. a zbytek vložila společnost Carduelis B. V. Před průběhem fúze neprováděla tato nově vzniklá společnost žádnou činnost a negenerovala tedy žádný zisk. V rámci fúze přešlo 99% akcií zanikající společnosti na nástupnickou společnost. Tyto akcie byly nahrazeny hromadnou listinou č. 1, která byla vystavena na jméno CE Colo Czech, s.r.o. Zbývající jeden kus akcie s pořadovým číslem 1 byl

vystaven na jméno společnosti GTS Central European Holding B. V. Společnost nechala ocenit jmění zanikající společnosti znalkyní. Při ocenění byla kombinována metoda DCF s metodou substanční. Rozhodným dnem fúze byl 1. 1. 2012 a zápis do OR byl proveden 31. 12. 2012.

Provedená analýza vlastnických transakcí v této práci poskytuje seznámení s fúzemi sloučením. Zároveň při zpracování byl odhalen problém s informacemi, které byly zveřejněny ve sbírce v OR. Každá ze společností vykazovala informace jiným způsobem a někdy bylo velice náročné vše dohledat v příslušných dokumentech. Vzhledem k faktu, že fúze jsou velice častou formou vlastnických transakcí, by bylo vhodné, poskytovaly informace o fúzi jednotnou cestou.

Seznam literatury

[1] VOMÁČKOVÁ, H.: *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí: (vyšší účetnictví).* Praha: Bova Polygon, 2009. ISBN 978-80-7273-157-2

[2] JOSKOVÁ, L.: *Fúze – právo, účetnictví a daně. Praha:* Linde Praha, a.s., 2012. ISBN 978-80-7201-885-7

[3] SKÁLOVÁ, J: *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. ISBN 978-80-7357-485-7

[4] ŠEBESTÍKOVÁ, V.: *Účetní operace kapitálových společností: daňové a právní souvislosti.* Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-4018-8

[5] MAŘÍK, M. *Metody oceňování podniku: proces ocenění – základní metody a postupy.* Praha: Ekopress, s.r.o., 2011. ISBN 978-80-86929-67-5

[6] Zákon č. 125/2008 Sb. o přeměnách obchodních společností a družstev, ve změně původních předpisů

[7] Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, provázen původní vyhláškou č. 500/2002 Sb.

Seznam zkratek

CC - CE Colo Czech, s.r.o.

CE - CE Colo, a.s.

ČOM - Čistý obchodní majetek

ET - EP Energy trading a.s.

JDZ - Jihočeské dřevařské závody, a.s.

OS - Obchodní společnost

OR – Obchodní rejstřík

OZ - Obchodní zákoník

PE - První energetická a.s.

PV - Pila Vráto, a.s.

VK - Vlastní kapitál

VT - Vlastnické transakce

ZK - Základní kapitál